

e-ISSN 2310-323X

ПРАВО

ЮРИДИЧНИЙ
ЖУРНАЛ

України

Науково-практичне фахове видання

Засноване у 1922 році

Видається щомісячно

Свідectво про державну реєстрацію: Серія KB № 17414-6184ПР

Передплатний індекс: 74424

Адреса редакційної колегії:

04107, м. Київ
вул. Багговутівська, 17–21
Тел.: 0 (44) 537-51-00

Головний редактор:

Святоцький О. Д.,
доктор юридичних наук,
професор,
академік НАПрН України

E-mail: info@pravoua.com.ua

ЮРИДИЧНИЙ ЖУРНАЛ «ПРАВО УКРАЇНИ» внесено до:

- **Переліку фахових видань у галузі юридичних наук** (наказ Міністерства освіти і науки України від 15 квітня 2014 року № 455);
- **Міжнародної наукометричної бази даних «EBSCO Publishing, Inc.» (США)** (Ліцензійні угоди від 16 травня 2013 року та 1 травня 2015 року);
- **Міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International» (Польща)** (листопад 2014 року);
- **Міжнародної наукометричної бази даних «HeinOnline» (США)** (Ліцензійна угода від 11 січня 2016 року).

ЗАСНОВНИКИ ЖУРНАЛУ

Національна академія правових наук України
Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Конституційний Суд України
Верховний Суд України
Вищий господарський суд України
Генеральна прокуратура України
Міністерство юстиції України
Спілка адвокатів України

ВИДАВЕЦЬ

© Видавничий Дім «Ін Юре»

1/2016

НАУКОВА РАДА

В. Я. Тацій, д-р юрид. наук, проф., акад. НАН України, акад. НАПрН України (голова наукової ради); **В. П. Тихий**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України (заступник голови); **Ю. В. Баулін**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **А. Г. Бобкова**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **А. П. Гетьман**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **М. І. Козюбра**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **О. М. Костенко**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **Н. С. Кузнецова**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **В. К. Мамутов**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАН України, акад. НАПрН України; **В. Т. Нор**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **М. І. Панов**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **О. В. Петришин**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **Б. М. Поляков**, д-р юрид. наук, проф.; **А. О. Селіванов**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **В. Ф. Сіренко**, д-р юрид. наук, чл.-кор. НАН України, акад. НАПрН України; **М. О. Теплоу**, д-р юрид. наук; **В. М. Шаповал**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАН України; **Ю. С. Шемшученко**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАН України, акад. НАПрН України

ІНОЗЕМНІ ЧЛЕНИ НАУКОВОЇ РАДИ

Б. М. Банашак, проф. (Польща); **Вільям Батлер**, проф. (США); **Чаба Варга**, проф. (Угорщина); **О. А. Лукашева**, д-р юрид. наук, чл.-кор. РАН (Росія); **М. М. Марченко**, д-р юрид. наук, проф. (Росія); **Жерар Марку**, проф. (Франція); **Андрес Оллеро Тассара**, проф., член Королівської академії моральних та політичних наук (Іспанія); **М. К. Сулейменов**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАН Республіки Казахстан (Казахстан); **Ю. О. Тихомиров**, д-р юрид. наук, проф. (Росія); **Спірідон Флогайтіс**, проф. (Греція); **Девід Харріс**, засл. проф. (Велика Британія); **Ячіко Ямада**, проф. (Японія)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

О. Д. Святоцький, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України (головний редактор); **П. М. Рабінович**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України (перший заступник головного редактора); **Т. О. Коломось**, д-р юрид. наук, проф. (заступник головного редактора); **Л. О. Макаренко**, канд. юрид. наук, доц. (заступник головного редактора); **В. П. Базов**, канд. юрид. наук; **Ю. Г. Барабаш**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **О. В. Батанов**, д-р юрид. наук, проф.; **Ю. П. Битяк**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **А. М. Бойко**, д-р юрид. наук, проф.; **В. І. Борисов**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **С. П. Головатий**, д-р юрид. наук, чл.-кор. НАПрН України; **Б. І. Гулько**; **В. І. Гуменюк**, канд. юрид. наук; **В. Н. Денисов**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **А. С. Довгерт**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **О. М. Дроздов**, канд. юрид. наук, доц.; **Д. В. Задихайло**, д-р юрид. наук, проф.; **Л. П. Ізовітова**; **В. В. Комаров**, канд. юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **Т. В. Корнякова**, д-р юрид. наук, проф.; **О. В. Кохановська**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **В. М. Кравчук**, д-р юрид. наук, проф.; **О. Д. Крупчан**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **П. Ф. Кулинич**, д-р юрид. наук, проф.; **І. А. Куян**, д-р юрид. наук; **Б. Ю. Львов**; **Р. А. Майданик**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **С. І. Максимов**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **А. А. Мелешевич**, д-р філософії (Ph.D.), доц.; **Л. М. Москвич**, д-р юрид. наук, проф.; **В. І. Муравйов**, д-р юрид. наук, проф.; **О. М. Нечитайло**, канд. юрид. наук; **Ю. М. Оборотов**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **Н. М. Онщенко**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **В. Ф. Опришко**, д-р юрид. наук, проф., член-кор. НАН України; **П. С. Пацурківський**, д-р юрид. наук, проф.; **О. С. Пашенюк**; **П. Д. Пилипенко**, д-р юрид. наук, проф.; **М. А. Погорельський**, д-р юрид. наук, проф.; **С. М. Прилипко**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **Д. М. Притика**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **Я. М. Романюк**, канд. юрид. наук; **М. В. Руденко**, д-р юрид. наук, проф.; **М. Ф. Селівон**, акад. НАПрН України; **С. Г. Серьогіна**, д-р юрид. наук, проф.; **В. М. Сімоненко**; **О. В. Скрипнюк**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **К. В. Смирнова**, д-р юрид. наук, доц.; **Р. О. Стефанчук**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **І. А. Тимченко**, канд. юрид. наук, акад. НАПрН України; **Б. Й. Тищик**, канд. юрид. наук, проф.; **Є. О. Харитонов**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **Н. М. Хуторян**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **С. В. Шевчук**, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України; **В. Ю. Шепітько**, д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України; **О. Г. Шило**, д-р юрид. наук, проф.; **І. Б. Шицький**, канд. юрид. наук; **О. І. Ющик**, д-р юрид. наук, проф.

ІНОЗЕМНІ ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Джон Белл, проф. (Велика Британія); **Г. О. Василевич**, д-р юрид. наук, проф. (Білорусь); **О. К. Голіченков**, д-р юрид. наук, проф. (Росія); **В. Ф. Попондопуло**, д-р юрид. наук, проф. (Росія); **Хірохіде Такікава**, проф. (Японія); **О. Чиріч**, д-р юрид. наук, проф. (Сербія)

ЗМІСТ

Вступне слово головного редактора

Нинішній рік для журналу — це реалізація значущого процесу входження української правової системи до європейського правового простору 9

Вступне слово Голови Верховного Суду України

Право власності: європейський досвід та українські реалії 11

Актуальна тема номера:

«НАБЛИЖЕННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ: ПИТАННЯ СУДОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ»

I. Загальні стандарти судового захисту права власності: європейський досвід

РОМАНЮК Я. Втручання у право власності

з точки зору його відповідності статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: критерії Європейського суду з прав людини та досвід України на окремих прикладах судової практики 14

ПУШКАР П. Реферативний огляд застосування принципу

непорушності права власності у практиці Європейського суду з прав людини та в країнах ЄС і українські реалії 25

КУЗНЕЦОВА Н. Нетипові об'єкти права власності

в контексті статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 34

МАЙДАНИК Р. Пропорційність (співрозмірність) і право власності:

доктрина і судова практика 41

МІРОШНИЧЕНКО А. Значення рішення Європейського суду

з прав людини у справі «Стретч проти Сполученого Королівства» для оцінки правових наслідків порушення процедури відчуження державних та комунальних земель 55

МІЛЮС В. (Литва) Захист власності у доктрині

Конституційного Суду Литовської Республіки 63

II. Окремі аспекти захисту права власності у випадку експропріації або націоналізації майна

СІРЕНКО В. До питання про необхідність пріоритету

суспільної власності в життєустрої держави 71

ПОПОВИЧ Д. (Сербія) Немає експропріації без компенсації

(крім виняткових обставин) 85

КОССАК В. Експропріація і вилучення майна:

європейська судова практика 93

КОСТРУБА А. Правові аспекти захисту права власності

під час націоналізації майна на тимчасово окупованій території України 101

Висновки та рекомендації з актуальної теми 110

Конституція України: витоки та становлення

ГОЛОВАТИЙ С. Так чим же насправду є

«Конституція Пилипа Орлика»? 113

Загальна теорія права і держави

ЧИСТОКЛЕТОВ Л. Стадії процесу юридичного прогнозування..... 130

Конституційне право

ІЩУК С. Завчасне сповіщення при реалізації конституційного права на проведення мирних зібрань..... 136

Цивільне право

ЗЕЛІСКО А. Типологія підприємницьких юридичних осіб приватного права 144

Земельне право

КУЛИНИЧ П. Проблема синхронізації правових режимів земельної та неземельної нерухомості в Україні 152

Адміністративне правоШЛОЕР Б. (*Німеччина*) Вчення про правові форми і форми дій публічної адміністрації: засади німецького адміністративного права і положення адміністративного права України 159**Інститут адвокатури: актуальні питання**

СВЯТОЦЬКА В. Інститут адвокатури Німеччини: заснування, становлення, організація та діяльність..... 174

Історико-правові дослідження

БОЙКО І. Боротьба українського народу за державну незалежність у 1917–1921 рр.: уроки для сучасної України..... 182

Слово молодим вченим

БОРДЕНЮК В. Цивільно-правові засади участі територіальних громад у договірних зобов'язаннях..... 192

КОСІНОВА К. Різновиди договору купівлі-продажу: проблемні питання розмежування..... 204

Ювіляри

Ювілей члена-кореспондента НАПрН України Євгена Борисовича Кубка (до 65-річчя від дня народження)..... 210

Ювілей члена-кореспондента НАПрН України Вячеслава Олександровича Навроцького (до 60-річчя від дня народження)..... 212

Ювілей знаного в Україні фахівця у галузі права, доктора юридичних наук Михайла Олексійовича Теплюка (до 60-річчя від дня народження)..... 214

Ювілей відомого вченого у галузі земельного та аграрного права, доктора юридичних наук Павла Федотовича Кулинич (до 60-річчя від дня народження)..... 216

До уваги читачів журналу «Право України»!

Актуальною темою наступного номера видання буде:

«Наближення правової системи України до європейських стандартів: питання адміністративного судочинства».

СОДЕРЖАНИЕ

Вступительное слово главного редактора	
Нынешний год для журнала — это реализация значимого процесса вхождения украинской правовой системы в европейское правовое пространство	9
Вступительное слово Председателя Верховного Суда Украины	
Право собственности: европейский опыт и украинские реалии	11
Актуальна тема номера:	
«ПРИБЛИЖЕНИЕ ПРАВОВОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ К ЕВРОПЕЙСКИМ СТАНДАРТАМ: ВОПРОСЫ СУДЕБНОЙ ЗАЩИТЫ ПРАВА СОБСТВЕННОСТИ»	
<i>I. Общие стандарты судебной защиты права собственности: европейский опыт</i>	
РОМАНЮК Я. Вмешательство в право собственности с точки зрения его соответствия статье 1 Первого протокола к Конвенции о защите прав человека и основных свобод: критерии Европейского суда по правам человека и опыт Украины на отдельных примерах судебной практики	14
ПУШКАР П. Реферативный обзор применения принципа нерушимости права собственности в практике Европейского суда по правам человека и в странах ЕС и украинские реалии	25
КУЗНЕЦОВА Н. Нетипичные объекты права собственности в контексте статьи 1 Первого протокола к Конвенции о защите прав человека и основных свобод.....	34
МАЙДАНИК Р. Пропорциональность (соразмерность) и право собственности: доктрина и судебная практика.....	41
МИРОШНИЧЕНКО А. Значение решения Европейского суда по правам человека по делу «Стретч против Соединенного Королевства» для оценки правовых последствий нарушения процедуры отчуждения государственных и коммунальных земель.....	55
МИЛЮС В. (Литва) Защита собственности в доктрине Конституционного Суда Литовской Республики	63
<i>II. Отдельные аспекты защиты права собственности экспроприации или национализации имущества</i>	
СИРЕНКО В. К вопросу о необходимости приоритета общественной собственности в жизнеустройстве государства.....	71
ПОПОВИЧ Д. Нет экспроприации без компенсации (кроме исключительных обстоятельств).....	85
КОССАК В. Экспроприация и изъятие имущества: европейская судебная практика	93
КОСТРУБА А. Правовые аспекты защиты права собственности при национализации имущества на временно оккупированной территории Украины	101
<i>Выводы и рекомендации по актуальной теме</i>	110
Конституция Украины: истоки и становление	
ГОЛОВАТЫЙ С. Так чем же действительно является «Конституция Филиппа Орлика»?	113

Общая теория права и государства

ЧИСТОКЛЕТОВ Л. Стадии процесса юридического прогнозирования 130

Конституционное право

ИЩУК С. Заблаговременное оповещение при реализации конституционного права на проведение мирных собраний 136

Гражданское право

ЗЕЛИСКО А. Типология предпринимательских юридических лиц частного права 144

Земельное право

КУЛИНИЧ П. Проблема синхронизации правовых режимов земельной и неземельной недвижимости в Украине 152

Административное правоШЛОЕР Б. (*Німеччина*) Учение о правовых формах и формах действий публичной администрации: принципы немецкого административного права и положения административного права Украины 159**Институт адвокатуры: актуальные вопросы**

СВЯТОЦКАЯ В. Институт адвокатуры Германии: учреждение, становление, организация и деятельность 174

Историко-правовые исследования

БОЙКО И. Борьба украинского народа за государственную независимость в 1917–1921 гг.: уроки для современной Украины 182

Слово молодым ученым

БОРДЕНЮК В. Гражданско-правовые основы участия территориальных громад в договорных обязательствах 192

КОСИНОВА Е. Разновидности договора купли-продажи: проблемные вопросы разграничения 204

Юбилеи

Юбилей члена-корреспондента НАПрН Украины Евгения Борисовича Кубка (к 65-летию со дня рождения) 210

Юбилей члена-корреспондента НАПрН Украины Вячеслава Александровича Навроцкого (к 60-летию со дня рождения) 212

Юбилей известного в Украине специалиста в отрасли права, доктора юридических наук Михаила Алексеевича Теплюка (к 60-летию со дня рождения) 214

Юбилей известного ученого в отрасли земельного и аграрного права доктора юридических наук Павла Федотовича Кулинич (к 60-летию со дня рождения) 216

К вниманию читателей журнала «Право Украины»!

Актуальной темой следующего номера издания будет:

«Приближение правовой системы Украины к европейским стандартам: вопросы административного судопроизводства».

CONTENTS

Opening Speech of the Editor-in-Chief: This Year for the Legal Journal is Implementation of Significant Process of Entry of the Ukrainian System of Law into the European legal Space	9
Opening Speech of the Chairman of the Supreme Court of Ukraine: Property Right: European Experience and Ukrainian Realities.....	11
Topic of the Issue:	
«APPROXIMATION OF THE UKRAINIAN LEGAL SYSTEM TO EUROPEAN STANDARDS: THE ISSUE OF JUDICIAL PROTECTION OF PROPERTY RIGHTS»	
<i>I. General Standards of Judicial Protection of the Property Right: European Experience</i>	
ROMANIUK Ya. Interference to the Property in Terms of Compliance to Article 1 of the First Protocol of the Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms: the Criteria of the European Court of Human Rights and the Experience of Ukraine on Individual Examples of Judicial Practice	14
PUSHKAR P. Overview of Application of the Principle Inviolability of Property Right in Practice of the European Court of Human Rights in EU Countries and Ukrainian Realities	25
KUZNIETSOVA N. Non-conventional Objects of Property Right in the Context of the Article 1 of the First Protocol of the Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms	34
MAYDANYK R. Proportionality and the Right of Ownership: Doctrine and Judicial Practice	41
MIROSHNYCHENKO A. Value of the Decision of the European Court of Human Rights on Case of «Stretch vs. The United Kingdom» for the Assessment of Legal Consequences of Procedure Violation of Alienation of the State and Utility Lands	55
MILIUS V. (<i>Lithuania</i>) Protection of Property in the Doctrine of the Constitutional Court of the Republic of Lithuania	63
<i>II. Some Aspects of Protection of the Property Right in Case of Expropriation or Nationalization of Property</i>	
SIRENKO V. On the Need for Priority of Public Ownership Structure in Life of State	71
POPOVICH Dr. (<i>Serbia</i>) No Expropriation without Compensation (Unless Exceptional Circumstances Intervene)	85
KOSSAK V. Expropriation and Withdrawal of Property: European Judicial Practice	93
KOSTRUBA A. Legal Aspects of the Protection of Property Rights during Nationalization of Property in the Temporarily Occupied Territory of Ukraine.....	101
<i>Conclusions and Recommendations to the Topic</i>	110
Constitution of Ukraine: Sources and Formation	
HOLOVATY S. So What Actually is «Constitution of Pylyp Orlyk»?	113

General Theory of Law and State

CHYSTOKLETOV L. Stages of Juridical Forecasting Process.....	130
--	-----

Constitutional Law

ISHCHYK S. Advance Notification at Implementation of the Constitutional Right on Holding Peaceful Assemblies	136
---	-----

Civil Law

ZELISKO A. Typology of the Entrepreneurial Legal Entities of Private Law	144
---	-----

Land Law

KULYNYCH P. Problem of Synchronization of Legal Regimes of Land and Non-Land Immovable Property in Ukraine.....	152
--	-----

Administrative Law

SHLOER B. (<i>Germany</i>) Doctrine about Legal Forms and Actions of Public Administration — Fundamentals of the German Administrative Law and Overview of Provisions of the Administrative Law of Ukraine	159
--	-----

Institute of Legal Profession: Topical Issues

SVIATOTSKA V. Institute of Legal Profession of Germany: Organization, Formation and Activity.....	174
--	-----

Historical Legal Study

BOYKO I. Struggle of Ukrainian People for the State Independence (1917–1921) and its Lessons for Modern Ukraine.....	182
---	-----

Young Lawyers Tribune

BORDENJUK V. Civil Basis for Involvement of Territorial Entities in Contractual Obligations.....	192
KOSINOVA K. Types of Sale Contracts: Issues of Distinction	204

Jubilees

Jubilee of Member of NALS of Ukraine Evgeniy Kubko (on his 65 th Birthday)	210
Jubilee of Member of NALS of Ukraine Vyacheslav Navrotsky (on his 60 th Birthday).....	212
Jubilee of Famous in Ukraine Specialist, in the Field of Law, Doctor of Science Mykhailo Teplyuk (on his 60 th Birthday).....	214
Jubilee of Famous Scientist in the Field of Land and Agrarian Law, Doctor of Science Pavlo Kulynych (on his 60 th Birthday).....	216

For the attention of the readers!

The topic of the upcoming issue is:

**«Approximation of the Ukrainian Legal System to European Standards:
the Issues of Administrative Legal Proceedings».**
